

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/295/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5913200971
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5913200971.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Romana Tichého, v právnej veci navrhovateľa: M. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. č. XXX/XX, L. A. - A. A., okres P., právne zastúpený JUDr. Jozefom Polákom, advokátom, so sídlom P. č. XXXX, V. C., proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou SR, so sídlom Štúrova č. 2, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 00 166 481, v konaní o náhradu škody vo výške 1.835,77 eur s príslušenstvom, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 9C/23/2013-84 zo dňa 27. mája 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.474,65 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 1.474,65 eur od 05.02.2013 až do zaplatenia a vo výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .

Výroku, ktorým bol vo zvyšnej časti návrh zamietnutý sa rozsudku okresného súdu n e d o t ý k a .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.474,65 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 1.474,65 eur od 05.02.2013 do zaplatenia, vo zvyšnej časti žalobný návrh zamietol. Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z pomernej časti zaplateného súdneho poplatku za návrh na začatie konania vo výške 11,61 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 297,16 eur, ktoré uložil odporcovi zaplatiť k rukám právneho zástupcu navrhovateľa.

Navrhovateľ si žalovanú istinu uplatňoval titulom náhrady škody, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia proti jeho osobe. Okresný súd tak dôvodnosť nároku posudzoval podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „Zákon č. 514/2003 Z. z.“). Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že navrhovateľ si u zástupcu odporcu - Generálnej prokuratúry SR uplatnil nárok na náhradu škody, ten však jeho žiadosti nevyhoviel s odôvodnením, že nedošlo k žiadnemu nesprávnemu úradnému postupu, ani k vydaniu nezákonného rozhodnutia. Ďalej zistil, že voči navrhovateľovi ako obvinenému v trestnom konaní bolo vznesené obvinenie, proti ktorému podal sťažnosť a tá bola prokurátorom Okresnej prokuratúry Ružomberok ako nedôvodná zamietnutá. Navrhovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Ružomberok v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že skutok pre ktorý bol stíhaný nie je trestným činom. Na základe týchto skutočností, tom okresný súd vyvodil materiálnu nezákonnosť rozhodnutí o vznesení obvinenia, ako aj o zamietnutí sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu. Vychádzal z názoru ustáleného súdnou judikatúrou (uznesenie NS SR z 18.08.2010 sp. zn. 4MCdo/15/2009), že je povinnosťou orgánov činných v trestnom

konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii potom nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

Pri rozhodovaní o výške navrhovateľom uplatneného nároku na náhradu škody prvostupňový súd túto posudzoval z hľadiska súladu jej vyčíslenia s Vyhláškou MS SR č. 655/2004 Z. z. a dospel k záveru, že uplatnený nárok na náhradu škody je dôvodný iba v časti sumy 1.474,65 eur, vo zvyšnej časti návrh ako nedôvodný zamietol. Zároveň navrhovateľovi priznal aj úroky z omeškania, nie však od ním žiadaného dátumu 01.12.2012, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni kedy bola odporcovi doručená jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku. Vychádzal z toho, že splatnosť uplatneného nároku nastala až uplynutím 6 mesačnej zákonnej lehoty určenej na prerokovanie nároku na náhradu škody a k omeškaniu odporcu došlo až dňom 05.02.2013. Výšku priznaných úrokov určil podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom do 31.01.2013.

Okresný súd neprihliadal na obranu odporcu, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku nespĺňala náležitosti Zákona č. 514/2003 Z. z. Naopak konštatoval, že spĺňala všetky zákonné predpoklady určené v čase jej podania a nemôže byť na škodu navrhovateľa, že následne došlo k zmene právneho predpisu, ktorý upravoval podmienky predbežného prerokovania žiadosti odlišne. Rovnako neprihliadal na námietku týkajúcu sa nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie, pokiaľ ide o škodu spočívajúcu v trovách obhajoby, ktoré vznikli navrhovateľovi potom, ako bol zrušený rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 8T/42/2010-798 zo dňa 26.05.2010 z dôvodu prerušenia príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa a vznikom ďalšej škody. Uviedol, že tento rozsudok nemal za následok vznik ďalšej škody na strane navrhovateľa, nakoľko táto bola spôsobená tým, že voči nemu bolo vedené trestné stíhanie na podklade uznesenia o vznesení obvinenia..

O trovách konania rozhodol podľa zásady zodpovednosti za výsledok konania v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p. Navrhovateľ mal úspech vo veci čiastočný, preto mu priznal pomernú náhradu trov konania zodpovedajúcu percentuálnemu vyjadreniu jeho čistého úspechu v konaní.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca do výroku, ktorým bolo žalobnému návrhu vyhovieť a do výroku o trovách konania a žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a v prípade, že rozsudok okresného potvrdí žiadal, aby pripustil proti nemu dovolanie.

Namietal, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, okrem toho, je nezrozumiteľné a nepreskúmateľné pre logické nezhody v odôvodnení. Okresný súd, zmätočne, za titul nároku na náhradu škody považuje dve rozdielne uznesenia dvoch rozdielnych orgánov (vyšetrovateľa a prokurátora). Nesprávne uviedol, že vznesenie obvinenia smerovalo k odsúdeniu navrhovateľa. Takýmto rozhodnutím iba začína trestné stíhanie za konkrétny skutok, ktorý je trestným činom a určuje sa procesné postavenie v trestnom konaní určitej osobe, ako obvineného. Presvedčenie o dôvodnosti podozrenia však nie je totožné s presvedčením o vine. Vznesenie obvinenia má tak diametrálne odlišný význam, než z ktorého vychádzal okresný súd. Ďalej nesúhlasil s tvrdením, že v konaní namietal nedostatok pasívnej vecnej legitímácie. Túto nikdy nepopieral, nakoľko pasívne vecne legitimovaným subjektom je Slovenská republika, namietal však procesné zastúpenie tohto subjektu svojou osobou. Navrhovateľ doručil Generálnej prokuratúre SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, tá však bola oprávnená predbežne prerokovať iba časť uplatneného nároku, nepovažovala sa za absolútne nepríslušný orgán v časti uplatnenia nároku z titulu nezákonného rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti obvineného proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Zároveň jej ale nevznikla povinnosť postúpiť túto žiadosť na príslušný orgán, takúto povinnosť by mala iba v prípade, ak by bola absolútne nepríslušným orgánom. Naviac, okresný súd pri zastúpení Slovenskej republiky vychádzal z právnej úpravy, ktorá bola v čase podania žalobného návrhu už neúčinná. Pokiaľ aj určitý orgán predbežne prerokuje žiadosť o náhradu škody, nezakladá to jeho procesnú spôsobilosť zastupovať štát v konaní pred súdom. Generálna prokuratúra by však za Slovenskú republiku nemohla konať ani podľa ustanovení Zákona č. 514/2003 Z. z. platných do 31.12.2012. Na záver uviedol, že okresný súd sa opomenul zaoberať podmienkou príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou. Mal sa vysporiadať s otázkou, či neprichádza do úvahy aj uplatnenie niektorého z dôvodov, pri ktorom napriek existencii nezákonného rozhodnutia nevzniká nárok na náhradu škody.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Stotožnil sa s jeho právnymi závermi a skutkovými zisteniami. Odvolacie námietky odporcu nepovažoval za dôvodné.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu ust. § 212 ods. 1 O.s.p. (z titulu ktorého zostal nedotknutý odvolaním nenapadnutý výrok, ktorým bol vo zvyšnej časti žalobný návrh navrhovateľa zamietnutý) a bez nariadenia súdneho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým bolo žalobnému návrhu vyhovené a v závislom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

Odvolací súd sa v zásadných a rozhodujúcich zisteniach a záveroch stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku okresného súdu a na zdôraznenie vecnej správnosti len doplnil/zopakoval niektoré podstatné skutočnosti/argumenty. Zároveň v tomto smere prihliadol na konkrétne námietky odvolateľa.

Odvolateľ primárne namietal nedostatočné odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia.

Podľa názoru odvolacieho súdu prvostupňový rozsudok zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 157 ods. 2 O.s.p. na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvého stupňa uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Odvolateľom namietané logické nezhody a chyby v písaní nemajú podľa odvolacieho súdu vplyv na preskúmateľnosť napadnutého rozsudku. Nestotožnil sa s námietkou o nemožnosti ustálenia právneho základu, od ktorého odvíjal okresný súd oprávnenosť uplatneného nároku. Jednoznačne za nezákonné považoval rozhodnutie o vznesení obvinenia voči navrhovateľovi. Jeho zistenia a úvahy týkajúce sa uznesenia prokurátora o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia slúžia na doplnenie a dokreslenie celého skutkového stavu. Krajský súd v tom nevidel „zavádzanie“, prípadne nejasnosť v skutkových a právnych záveroch okresného súdu. Naopak spôsob výkladu tohto rozhodnutia odvolateľom možno hodnotiť ako snahu vyvolať dojem zmätočnosti odôvodnenia. Odvolateľ vytrháva z celkového kontextu rozhodnutia jeho jednotlivé časti, ktoré by sa bez znalosti celého odôvodnenia by sa mohli zdať nelogické.

Pokiaľ ide o zrejme chyby v písaní na ktoré v odvolaní poukazoval, tieto nemali za následok vecnú nesprávnosť a ani zmätočnosť napadnutého rozhodnutia. Je pravdou, že uznesenie o vznesení obvinenia nesmeruje k odsúdeniu páchatela, avšak takéto nepresné vyjadrenie okresného súdu sa netýkalo skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku. Jednoznačne ustálená súdna prax dospela k záveru, že rozhodnutie o oslobodení obvineného spod obžaloby možno považovať za rozhodnutie, ktorým bolo zrušené uznesenie o vznesení obvinenia. Skutočnosť aký procesný inštitút uznesenie o vznesení obvinenia je, nie je dôležitá z občianskoprávneho hľadiska nároku na náhradu škody.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku odporcu, že právo konať v jeho mene nemá Generálna prokuratúra SR. V tejto časti sa krajský súd v celom rozsahu stotožňuje so závermi prvostupňového súdu na ktoré v podrobnostiach poukazuje. Zároveň dáva do pozornosti, že uvedená otázka bola riešená aj v rámci rozhodovania Najvyššieho súdu SR, a to rozsudkom sp. zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.03.2011, uznesením sp. zn. 7Cdo/87/2012 zo dňa 19.06.2013. Z týchto právnych záverov vychádzal aj prvostupňový súd. V prejednávanej veci žiadosť o predbežné prerokovanie nároku (§ 15 Zákona č. 514/2003 Z. z.) podal navrhovateľ na Generálnej prokuratúre SR. Možno tak ustáliť, že v mene štátu správne v súdnom konaní koná Generálna prokuratúra SR v zmysle § 4 ods. 1 písm. I/ Zákona č. 514/2003 Z. z. V tejto súvislosti potom krajský súd nepovažoval túto otázku za otázku zásadného právneho významu pre ktorú by malo byť pripustené dovolanie.

Odvolateľ namietal, že okresný súd sa nezaoberal zisťovaním skutočností, ktoré vylučujú právo na náhradu škody v zmysle § 8 ods. 6 Zákona č. 514/2003 Z. z. Postup okresného súdu však bol správny, nakoľko v konaní nevyšli najavo žiadne skutočnosti na základe ktorých by mal existenciu, respektíve neexistenciu uplatneného práva navrhovateľom v zmysle tohto zákonného ustanovenia posudzovať. Bolo vecou odporcu tvrdiť a preukázať existenciu skutočností, ktoré nezakladajú uplatnené právo

navrhovateľa. V tomto prípade ide o klasické sporové konanie, kde povinnosť tvrdenia ako aj dôkaznú povinnosť majú účastníci konania. Súd má z vlastnej iniciatívy vykonávať dôkazy iba v prípade, ak by bez ich vykonania nemohol vo veci rozhodnúť, nie však zisťovať skutočnosti, pre ktoré by mal žalobný návrh ako nedôvodný zamietnuť. V tomto prípade musí byť iniciatíva účastníka, teda odporcu, ktorý by sa bránil tvrdením a preukazovaním skutočností, že právo navrhovateľa neexistuje. Odporca však takéto tvrdenia neurobil a ani počas konania žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu tohto zákonného ustanovenia najavo nevyšli, preto okresný súd správne uvedené ustanovenie neaplikoval.

Odvolací súd ako vecne správne potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi ich náhradu nepriznal. Odporca nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Naproti tomu navrhovateľ si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.), krajský súd mu preto ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.